

«Н. Төреқұлов атындағы №8 жалпы білім беретін мектеп»КММ

Ата - аналарға арналған
психологиялық кеңес
«Бала тәрбиелеудің 10 ережесі »

Педагог-психолог: И.М.Жұмабекова, Н.О. Нұрмахамбетова

Ата - аналарға арналған психологиялық кеңес

«Бала тәрбиелеудің 10 ережесі »

Адам баласының өмірінде қарым-қатынас маңызды орын алады, онсыз адамның өмір сүруі мүмкін емес. Қарым-қатынас жасауға деген қажеттілік адамның жаңа бір дүниені тануға және басқа адамдардың бағасын білуге деген ұмтылысынан туындайды. Қарым –қатынас өзге адамның қажеттілігін қанағаттандыруға бағытталған тұлғалар арасындағы әрекеттің бір түрі болып саналады. Қарым-қатынас негізінде баланың бойында өзіне тән қасиеттері, адамгершілік көзқарастары, дүниетанымы қалыптасады. Ата-ана үшін бала қаншылықты қымбат болса, бала үшін де ата-ана махаббаты мен қамқоры өте маңызды. Қарым-қатынас негізінде бала мен ата-ана арасында байланыс орнайды, ең алдымен ол үстірт басталып, біртіндеп тереңдей береді. Бұл отбасында орын алған сыйласымдылық пен мейірімділік, түсіністік пен еркіндіктің нәтижесінде қалыптасады. Қарым-қатынастың ендігі бір маңызды қызметі – бала мен ата-ана арасындағы қарым-қатынас реттілігі. Бұл жанұядағы байланысты реттейді, ата-ана тарапынан балаға бақылау мен талаптарды орната отырып, баланың өзіндік мінез-құлқын, тәртібін, іс-әрекеттерін, сезімдерін реттеуге, басқаруға мүмкіндік береді. Реттегіш құралы ретінде талап, бақылау мадақтау мен жазалау қағидалары мен отбасы дәстүрі қолданылады. Бала өмірінде белгілі бір кезеңде қарым-қатынасқа байланысты қиындықтар туындау мүмкін. Бірақ мұны жүрекке алу тым жақын алудың қажеті жоқ. Коммуникативтік дағдылары қалыптасқан баланың бұл табысын ересектермен бірлесе отырып жетілдіру қажет. Бала тәрбиесінде кейде еркіндік қағидаларын ұстануды жөн көреміз. Мұндай жағдайларда балаларымыз көбінесе, еркіндіктің шегін білмей өседі, қыңыр, қырсық, кірпияз болады. Ата-ананың барлық назары балада болады, баланың тағдырына, денсаулығына қатты алаңдайды, кейде тіпті, баласын ерекше талант, дарын, керемет ақылды деп санайды, сол себепті баласына ерекше күтім мен бақылау қажет деп ойлайды. Біздің өмірімізде барлығымыз орындауға міндетті белгілі нормалар мен талаптар бар. Мұндай талаптар балаға да қойылады. Бірақ ол талаптар мен нормалар баланың қажеттілігіне сай әрі көп болмауы керек. Сонымен қатар баланы жазалаудан аулақ болған дұрыс. Ата-ана өзінің әрбір іс-әрекеті, қимылы, көзқарасы арқылы баласына айтарлықтай әсер ететін естен шығармаған жөн. Балаңызбен қалай қарым-қатынас жасау керек? Осы сұрақ бойынша бірнеше кеңестерді атап өтемін.

1. Балам өзім секілді, немесе өзім ойлағандай болады деп күтудің қажеті жоқ. Оған өзі секілді болуға көмектес.
2. Балаға жасаған еңбектерің үшін ақы сұраушы болма. Сіз оған өмір сыйла-дыңыз, ол басқаға өмір сыйлайды, ол тағы біреуге, бұл адамзат сапарының ұлы жолы осылай жалғаса береді.
3. Өзіңнің өкпе-ренішіңе баланы араластыра берме, әйтпесе қартайғанда ол қылығыңның ащы дәмін татуың мүмкін. Не ексең, соны оратыныңызды ұмытпаңыз!
4. Баланың мәселесіне бей-жай қарауға болмайды. Әркім өмірде әліне қарай күреседі. Сіз тапқан жолды бала таба алмауы мүмкін, өйткені онда тәжірибе жоқ.
5. Баланың көңілін ешқашан қалдырмаңыз!
6. Адам өміріндегі ең қызықты кездесу, баламен кездесу, оған үлкен дайын-дық керек, себебі сіз өзіңіздің ертеңгі күніңізбен кездесіп тұрғаныңызды ұмытпаңыз!

7. Балаңызға қолыңыздан келмей тұрған нәрсені істей алмадым-ау деп қинал-маңыз. Ал қолыңыздан келіп тұрғанда істемесеңіз, онда сіздің қиналуыңыз әбден орынды. Бастаған істі аяғына дейін жеткізбесеңіз, онда ештеңе істеме-ген болып шығасыз.

8. Бала өмірінді билейтін әмірші емес, тіршілік сыйлаған өмірдің қымбат қазынасы, сіз осы қазынаны көздің қарашығындай сақтауға, дамытуға және оның жүрегіне шығармашылықтың алауын жағуға міндеттісіз. Бала – әке мен ананың махаббатын сақтайтын алтын қойма.

9. Басқаның да баласын жақсы көріп үйрен. Өз балаңа істемейтін нәрсені басқаның баласына да істеме!

10. Балаң дарынсыз, жолы болмайтын болса да және есейіп кетсе де жақсы көруге міндеттісіз. Онымен қарым-қатынас жасағанда қуануға тиістісіз, өйткені оның сізбен болған әр күні – мереке

Жанұя өмір сүру кеңістігі ретінде баланың физиологиялық қажеттілігін, қауіпсіздік және қорғаныс қажеттілігін, құрмет және өзінің маңыздылығы қажеттілігін қанағаттандыруды қамтамасыз етеді. Жанұя жеке тұлғаның дамуындағы алғашқы қоршаған орта құрайды. Ол балада әлеуметтік байланыстар туралы түсініктерді қалыптастырады. Баланы негізгі жалпы мінез-құлықтың адамзаттық, әдептілік және мәдениеттілік стандарттарын түсінуге жұмылдырады.

5-6 жасар бала өз өмірінде ең маңызды кезеңді басынан кешіреді. Себебі осы уақытта ол алғаш рет мектеп қабырғасына барады және жан-жақты мектепте оқуға дайындалады. Осы жаста бала өмірдің ақ-қарасын, жақсы мен жаманын саналы ажырата бастайды. Сол себептенде, осы жастан бастап-ақ баланың бойында алғашқы рухани-адамгершілік қасиеттерді қалыптастыру жұмысын жүргізу аса маңызды. Бұл жұмыс баланың кіші отаны, ең алғашқы даму ортасы отбасында басталуы керек. Бұл жұмыс ең алдымен ата-ананың балаға деген қарапайым қарым-қатынасынан бастау алады. Ата-ана өз баласына болашақ ересек адам ретінде, жеке тұлға ретінде қарап, оның өзіндік ойын сыйлап, қажетсінуімен санасуы керек. Ата-ана әр уақытта баланың айтқан ойы олар үшін қаншалықты маңызды екенін балаға сезіндірулері керек. Бұл бала бойында батылдықты және өзіне деген сенімді тудырады. Баланың адамгершілік қасиеттері күнделікті ата-анасымен, бауырларымен, атасымен, әжесімен жасаған өзара қарым-қатынастарынан-ақ көрініп жатады. Ата-аналар өз отбасында балаға бар мейірімдерін төгіп, сүйіспеншіліктерін көрсетіп, жылы сөздерін жиі қайталап жатса, осындай жағдайда тәрбиеленіп жатқан баланың рухани тұлғасы биік адам болып шығары анық. 5-6 жасар балаларды адамгершілікке мақсатты түрде тәрбиелейтін болсақ, олар өздерін барлық ортада адамгершілік нормаларға сәйкес ұстай алатын, өзін көрсете алатын, өзін қоршаған құрбылары және өзге де ересек адамдармен жақсы да достық қарым-қатынас құра алатын тұлға ретінде көрсете алады. Бұл олардың мектептің 1 сыныбында берілетін білімді жақсы игеруіне, жаңа ортаға тез бейімделуіне үлкен көмек көрсетеді.

Н.Төрекұлов атындағы №8 жалпы білім беретін мектебінің 1-5 сынып оқушыларының
ата – аналарымен жүргізілген «Бала тәрбиелеудің 10 ережесі» жиналыстың
қорытындысы туралы

Анықтама

Мақсаты: Балалардың білім ордасындағы тәрбиесін түзеу және құқығын қорғаудағы проблемаларды анықтап, кеңестер мен ұсыныстармен ата – аналармен жиналыс барысында түсіндірме жұмыстарын жүргізу. Осы мәселе бойынша ата – аналардың көзқарасын білу үшін жүргізілуде.

Мерзімі: 11.09- 12.09.2023ж

Уақыты : 20 минут

Жиналысты жүргізгендер: Жұмабекова И, Нұрмахамбетова Н

Қатысқандар: 86 ата - ана

Қыркүйек айында 5-1 сынып ата-аналарымен «Бала тәрбиелеудің 10 ережесі» тақырыбында жиналыс ұйымдастырылып, өткізілді.

Мақсаты: Мектеп, оқушы және ата-ана арасындағы қарым-қатынасты нығайту. Оқушының өз ойын ата-анасына еркін айтып, сыйластық және сырларын бөлісе білу үшін жақсы қарым қатынаста болудың маңыздылығын түсіндіру.

Жиналыс алдымен ата-аналармен сәлемдесуден басталды. Танысу « Мен және мендегі жақсы қасиет». Барлық ата-ана өзін таныстыра отырып, бойларындағы жақсы қасиеттерін атап өтті.

Құрметті ата-аналар сіздердің аты-жөніңізді білгеніммен де бойларыңыздағы жақсы қасиеттермен бірге танысқаным үшін қуаныштымын. Бүгінгі жиналыс басында жиналуымыздың басты мақсаты «Бала тәрбиелеудің 10 ережесі» тақырыбында кеңес беру бойынша өткізілді. Сондай-ақ кездесу барысында ата-аналарға ситуациялық сұрақтар қойылып, жауап алынды. Нәтижесінде ата-аналар өз балаларын тәрбиелеуде, үлкенді сыйлау, кішіге қамқорлық жасау, өз досына және айналасындағы басқа да жолдастарына жақсы көзқараста болу, қоғамдық ортада, сыныпта тәртіпті болу т.б. жақсы қасиеттерді бойына жиган, саналы ұрпақ тәрбиелеуде өз үлесін қосатындықтарын жеткізді. Кездесуде бүгінгі бала-ертеңгі мемлекеттік іргесін берік ұстайтын азамат болуы керек. Ол үшін ең алдымен отбасында сауаты жетілген, білімді ұрпақ қажет екенін айтылды. Жиналыстың соңында ата аналар өз ойларымен, ұсыныстарын ортаға сала отыра талқылап, бала тәрбиелеудің бірқатар кеңестерін түсінді. Жиналыс өз шеңберінде жоғары деңгейде аяқталды.

Ұсыныс: Әкесі мен шешесі - бала тең болатын үлгілер. Бала мен ата-ана арасындағы қарым-қатынастағы қиындықтар көбінесе ересектердің балалардың тәжірибесін түсінбеуінен туындайды. Ата-аналар мен балалар арасындағы достық - бұл, ең алдымен, өзара сыйластықты, ересек адамның баланы түсінуін, оған түсіністікпен қарауын, онымен қарым-қатынаста әдептілік танытуын талап ететін ерекше қарым-қатынас екенін түсіндіру мақсатында, осы мәселеенің алдын алу мақсатында жүргізілді.